

Fyzika AI LS 2014/2015 – 10. týždeň

- Vo vrcholoch štvorca o strane a je umiestnený kladný bodový náboj Q .
  - Určite intenzitu el. poľa v strede štvorca.
  - Aký náboj q musíme umiestniť uprostred štvorca, aby sily pôsobiace na každý náboj boli rovné nule?
- Vo vrcholoch rovnostranného trojuholníka so stranou $a=5\text{cm}$ sa nachádzajú rovnaké kladné náboje $q_i = 3\text{nC}$. Aký náboj Q treba umiestniť do ťažiska trojuholníka, aby sústava bola v rovnováhe?
- Na vlákne s tvarom kružnice, ktorej polomer je R je rovnomerne rozložený elektrický náboj veľkosti Q . Vypočítajte intenzitu elektrického poľa v bode B , ktorý leží na osi kružnice vo vzdialenosti b od roviny vlákna.
- Nekonečne tenká kruhová doska s polomerom R je nabitá nábojom s konštantnou plošnou hustotou σ . Vypočítajte vektor intenzity elektrostatického poľa E v bode ležiacom na kolmici na dosku prechádzajúcu jej stredom vo vzdialenosti D od stredu dosky. Ukážte limitu $D \ll R$. (*Príklad bol vypočítaný na prednáške.*)
- Dutá dielektrická guľa s vonkajším polomerom R_1 a vnútorným polomerom R_2 je rovnomerne nabitá nábojom Q .
  - Vypočítajte intenzitu elektrického poľa E ako funkciu vzdialenosti od stredu gule.
  - Vypočítajte intenzitu elektrického poľa E ako funkciu vzdialenosti od stredu gule, ak by guľa bola plná.
- Vypočítajte intenzitu elektrického poľa E ako funkciu vzdialenosti od stredu vodivej gule s polomerom R , ktorá je nabitá nábojom Q . Aký veľký musí byť polomer gule, aby sa na ňu zmestil náboj 1C bez toho, aby nastalo sršanie, keď maximálna intenzita el. poľa vo vzduchu, pri ktorej ešte sršanie nenastáva je $2,5 \times 10^5\text{ V/m}$? Aká práca je potrebná na nabitie tejto gule na 1C ? ($\epsilon_0=8,854 \times 10^{-12}\text{ A}^2\text{s}^4\text{kg}^{-1}\text{m}^{-3}$)
- Veľmi dlhé priame vlákno je nabité kladným elektrickým nábojom s dĺžkovou hustotou λ . Akú prácu W musia vykonať vonkajšie sily, pri prenesení záporného náboja $-Q$ zo vzdialenosti a , do vzdialenosti $5a$ od vlákna? Zistite či je vykonaná práca kladná.

Riešenia:

- $E = 0; q = -0,957Q$
- $Q = -\sqrt{3}nC$
- $E(b) = \frac{1}{4\pi\epsilon_0} \frac{bQ}{(R^2+b^2)^{3/2}}$
- $E(D) = \frac{\sigma D}{2\epsilon_0} \left(\frac{1}{D} - \frac{1}{\sqrt{D^2+R^2}} \right); E(D \ll R) = \frac{\sigma}{2\epsilon_0}$
- a) $E(r < R_2) = 0; E(R_2 < r < R_1) = \frac{Q}{4\pi\epsilon_0} \frac{(r^3-R_2^3)}{(R_1^3-R_2^3)r^2}; E(r > R_1) = \frac{Q}{4\pi\epsilon_0} \frac{1}{r^2}$
b) $E(r < R_1) = \frac{Q}{4\pi\epsilon_0 R^3} r; E(r > R_1) = \frac{Q}{4\pi\epsilon_0} \frac{1}{r^2}$
- $E(r < R) = 0; E(r > R) = \frac{Q}{4\pi\epsilon_0} \frac{1}{r^2}; R > 189,6\text{m}; W=23,7\text{MJ}$
- $W = \frac{\lambda Q}{2\pi\epsilon_0} \ln 5$